

ПОЉОПРИВРЕДНЕ СТРУЧНЕ
СЛУЖБЕ СРБИЈЕ

34000 KRAGUJEVAC, Cara Lazara 15
Tel: 034/335-923
e-mail poljstanicakg@nadlanu.com

PSS “KRAGUJEVAC” DOO

BILTEN

Informacije i saveti u poljoprivrednoj proizvodnji
proizvodnji

NOVEMBAR

2010.

Sadržaj:

1. Radovi u voćnjaku u periodu mirovanja vegetacije (<i>dipl.ing Dragana Tomić</i>)	1
2. Kiselost zemljišta (<i>dipl. Ing. Dobrivoje Popović</i>)	2
3. Na šta je potrebno obratiti pažnju prilikom podizanja vinograda (<i>dipl.ing Dragana Tomić</i>)	3
4. Pravilna proizvodnja lucerke (<i>dipl. Ing. Branivoje Andjelić</i>)	4
5. Problem korova u vinogradu (<i>dipl.ing Dragana Tomić</i>)	5

Radovi u voćnjaku u periodu mirovanja vegetacije

U voćnjacima se vegetacija se u ovom periodu nalazi u fazi mirovanja. Shodno tome nema puno posla kao što je to slučaj u toku vegetacije. Ipak i ovaj period treba iskoristiti i obaviti određene radove u voćnjacima. Pre svega u ovom periodu treba obratiti pažnju na glodare tj. zečeve i divljač koji mogu naneti ogromnu štetu posebno mladim voćnjacima. Štete mogu biti tolike da unište voćnjak i do 100%. Najbolje bi bilo mlade voćnjake ograditi pletenom žicom kako bi sprečili ulazak divljači. Ukoliko voćari nisu u mogućnosti da to urade, mogu mlada stabla voća zaštititi mrežama ili pak premazati koru stabla preparatima koji svojim neprijatnim mirisom i ukusom odbijaju životinje.

Takođe ovaj period mirovanja vegetacije treba iskoristiti i ukloniti sasušene biljne ostatke iz voćnjaka kako bi sprečili potencijal zaraze sa kretanjem vegetacije. To je od posebnog značaja u voćnjacima gde je u toku vegetacije bila prisutna bakterijska plamenjaca voće tz. *Erwinia amylovora* i *Monilinia laxa* i *Monilinia fructigena* koja na stablima tokom cele zime ostavlja mumificirane plodove koji su puni inokuluma koji se sprema da ostvari zarazu u narednoj vegetaciji.

U malo kasnijem periodu da ne bi došlo do izmrzavanja, treba otpočeti blagovremeno sa rezidbom voća i sav orezani materijal izneti iz voćnjaka i spaliti. To posebno važi za one proizvodjače koji imaju veću površinu pod voćem, kako bi blagovremeno završili sve poslove i pripremili se za novu vegetaciju. U periodu mirovanja vegetacije možete obaviti i krečenje stabala kako bi time suzbili prezimljujuće forme u kori stabla i smanjili mogućnost šitenja insekata i zaraze početkom vegetacije. Krečenje stabala utiče i na to da ne dođe do prevremenog kretanja biljnih sokova kroz biljku sa nekim prvim višim temperaturama, a onda padom temperature da dodje do izmrzavanja biljaka.

Takođe treba obaviti i jesenju medjurednu obradu zemljišta, mogu se primeniti neki od zemljišnih herbicida preventivno, kako bi smanjili zakorovljenost u narednoj vegetaciji.

Na kraju svega, a opet pred samo kretanje vegetacije neophodno je obavezno obaviti zimsko tretiranje voća.

KISELOST ZEMLJISTA

Rastenje i razviće biljaka i mikroorganizma u velikoj meri zavisi od reakcije zemljišta.

Mnogi procesi u zemljištu kao što su:

- usvajanje hranljivih elemenata,
- intenzitet mikrobiološke aktivnosti u zemljištu,
- mineralizacija organskih materija,
- razlaganje zemljišnih minerala i rastvorljivost teško
- i drugi fizičko- hemijski procesi

u velikoj meri zavise od reakcije zemljišta.

Takodje efekat unetih mineralnih i organskih đubriva zavisi od reakcije zemljišta, a sa druge strane đubriva mogu da promene reakciju zemljišta.

Simbolom Ph se obeležava reakcija zemljišta pa imamo sledeće reakcije Ph:

- jaka kiselost < 4.5
- kisela 4.5-5.5
- slabo kisela 5.5-6.5
- neutralna 6.5-7.2
- slabo alkalna 7.2-8
- alkalna 8-9
- jako alkalna >9

Da bi imali uspeha u gajenju poljoprivrednih kultura zemljište mora imati Ph reakciju od 5,5 do 8.

Uzorci gde se uzima zemljište ne smeju biti u depresijama, uz ivicu parcele ili tamo gde je neravnomerno rastureno mineralno đubrivo. Uzimanje uzoraka može biti dijagonalno ili cik-cak. Uzorci se uzimaju na različitim dubinama, zavisno za koju se kulturu radi hemijska analiza. Za ratarske kulture uzimaju se uzorci do 30 cm dubine, a za višegodišnje kulture od 0 do 30 i od 30 do 60 cm dubine (dve dubine).

U šumadiji u većini lokaliteta poljoprivredno zemljište pripada kategoriji kiselih i jako kiselih zemljišta.

MPŠV Republike Srbije pokriva sve troškove laboratorijskog ispitivanja kvaliteta zemljišta i nabavku i isporuku odgovarajuće količine CaCO₃ za kalcizaciju zemljišta

Ova mera obuhvata sva registrovana polj. Gazdinstva u Srbiji

Pozivamo proizvođače iz Šumadijskog okruga da preko telefona 335 923 kontaktiraju PSS Kragujevac u vezi sa uzorkovanjem zemljišta i preuzimanjem uzoraka

NA ŠTA JE POTREBNO OBRATITI PAŽNJU PRILIKOM PODIZANJA VINOGRADA

Jesen i proleće su vreme kada se podižu novi zasadi vinove loze. Često u to doba imamo posete proizvođača u našoj Sužbi gde se raspituju se za detalje i savete vezane s tim.

Postoji više jednostavnih, a bitnih stvari na koje je neophodno obratiti pažnju. Ulaganja prilikom podizanja ovih zasada su dosta velika pa svaka greška koja se napravi u startu kasnije se teže ispravlja i može puno da košta.

Pre svega važno je napraviti pravi izbor lokaliteta za podizanje vinograda. Najbolje je da to bude na nekom brežuljku južne, jugoistočne ili jugozapadne ekspozicije gde mesto ima veći broj sunčanih sati u toku godine. Veća osunčanost smanjuje i količinu vlažnosti u vinogradu što se direktno odražava na manji intenzitet pojave određenih bolesti (sive truleži, plamenjače i dr.).

Ukoliko je na mestu gde se planira podizanje vinograda prethodno već bio vinograd, preporučuje se da se na toj krčevini ne podiže novi vinograd najmanje 5-6 godina.

Pre sadnje vinograda potrebno je uraditi duboku obradu zemljišta tj. izrigolovati zemljište i to na dubini 50-70 cm u zavisnosti od zemljišta. To je potrebno obaviti nekoliko meseci pre sadnje vinograda kako bi se zemljište sleglo.

Ukoliko postoji zadržavanje vode u zemljištu, treba uraditi melioraciju zemljišta i time smanjiti vlagu u zemlji. Preterana količina vode u zemljištu može „ugušiti“ biljke.

Veoma važan momenat je izbor sorte i podloge vinove loze. Pre svega treba odabrati zdrav sadni materijal koji u sebi nema određene patogene. Lozni kalemovi mogu nositi određene patogene kao što su to pojedine fitoplazme, virusi, bakterije. Takav vinograd je unapred osuđen na brzo propadanje. Potrebno je da kalemovi koje kupujete imaju dokaz o zdravstvenoj ispravnosti (sertifikat) kao i da imaju odgovarajuće etikete. Danas se sve više u podizanju novih zasada koristi sertifikovan sadni materijal.

Postoje određene sorte koje su osetljivije prema određenim bolestima pa shodno tome treba odabrati i otpornije sorte.

Lozna podloga utiče na dužinu vegetacije. Kod nas se uglavnom koristi Kober 5 BB kao lozna podloga mada sve više na tržištu možete naći i druge lozne podloge.

Radi lakše hemijske zaštite koja se sprovodi u odnosu na fenofaze razvoja biljke po mogućstvu treba birati sorte koje su ujednačene po vremenu porasta i zrenja.

Redove u vinogradu treba postaviti u pravcu dominantnih vetrova kao bi provetravanje u vinogradu bilo što bolje. Time se smanjuje intenzitet pojedinih bolesti kao što su plamenjača, siva i crna trulež, crvena palež i sl.

Treba voditi računa i o djubrenju. Preporučuje se unošenje N:P:K= 8:16:24 u kasnu jesen i rano proleće. Treba biti oprezan sa unošenjem azota jer on može dovesti do intenzivnog porasta zelene mase u toku vegetacije, time povećati relativnu vlažnost u vinogradu i stvoriti povoljnije uslove za razvoj bolesti. Povećano unošenje kalijuma može povećati otpornost vinove loze na pojedine bolesti.

Kod suzbijanja korova hemijskim tretiranjem treba biti oprezan. Kod vinograda koji su mlađi od 4-5 godina treba izbegavati herbicide. Ta starost vinograda je i osetljiva na prisustvo korova. Korovi ih mogu „ugušiti“. U tim slučajevima je dobro primeniti mehanizaciju u medjurednom prostoru. Kod starijih vinograda mogu se koristiti herbicidi uz odgovarajuću meru opreza posebno kod primene neselektivnih herbicida.

Pravilna proizvodnja lucerke

Lucerka je biljna vrsta koja se gaji u većini poljoprivrednih rejona naše zemlje. Poljoprivredni proizvođači je cene zbog njenih svojstava u koja se ubrajaju:

- Visok prinos kvalitetne biljne mase
- dugogodišnji period iskorišćavanja (5 do 7 god.)
- Dobar je predusev za sve kulture

Lucerka je biljna vrsta koja za svoje uspevanje i duže iskorišćavanje traži **PH** vrednost zemljišta između 6 i 7. Zato nesmemo zasnivati lucerište a da predhodno ne uradimo agrohemijisku analizu zemljišta i na osnovu toga odredimo potrebnu količinu mineralnih đubriva sa potrebnim i međusobnim odnosom za lucerku.

Lucerka je višegodišnja biljna vrsta koja ima dubok koren, usvaja atmosferski azot i sama sebe snabdeva dovoljnom količinom ovog elementa.

Pošto je višegodišnja biljna vrsta i koren joj prodire duboko u zemlju, potrebno je, pre zasnivanja i pre dubokog oranja, uneti potrebne količine **P** i **K** pošto su to elementi koji se sporo kreću u zemljištu i malo **N** (100 kg./ ha) kao i **CaCO₃** ukoliko je **PH** ispod 6.

Kasnija površinska upotreba je uzaludna i štetna jer se prilikom plitkog unošenja hgraniva favorizuje obrazovanje plitkih žila i time biljka postaje osetljiva na sušu. Takođe, površinska upotreba **N** može biti štetna, jer izaziva nicanje korova i ugušivanje lucerke a takođe onespoblijava biljku da sama fiksira **N** iz vazduha.

Poznato je da se koren svake biljne vrste pa i lucerke usmerava tokom razvića prema položaju biljnih hraniva, pa se dubljim unošenjem hraniva biljka podstiče na dublje ukorenjavanje i time štiti od suše.

Ako se ispoštuju sve agrotehničke mere, dobićemo usev koji će imati i veću otpornost prema bolestima i drugim štetnim organizmima, imaćemo manje zahteve za primenu pesticida a lucerka će duže trajati i davati visoke prinose.

Problem korova u vinogradima

Korovi koji se javljaju u vinogradu vrlo nepovoljno utiču kako na vinograde koji su u zasnivanju tako i u starijim zasadima.

Postojanje korova utiče pre svega na smanjenje količine vode u zemljištu i smanjenje hranljivih elemenata. Takođe njihovo prisustvo utiče na povećanu transpiraciju, a to povećava relativnu vlažnost vazduha u vinogradu i povoljno utiče na razvoj pojedinih bolesti u toku vegetacije. Ovo nam govori da je sa ekonomske tačke gledišta suzbijanje korova jedan od načina za smanjenje pojedinih troškova u vinogradima. Takođe to može doprineti značajno povećanju prinosa groždja.

Ovim se nameće značaj redovnog suzbijanja korova u vinogradima. Korove u vinogradu uspešno suzbijamo agrotehničkim i hemijskim merama.

Agrotehničke mere podrazumevaju jesenju i prolećnu medjurednu obradu zemljišta kao i obradu u toku vegetacije.

Kod hemijskih mera zaštite možemo koristiti selektivne i neselektivne herbicide. To zavisi od vrste korova prisutnih u vinogradima kao i od količine zakorovljenosti vinograda. Posebno kod primene neselektivnih herbicida treba obratiti posebnu pažnju na negativne efekte zanošenja pesticida. To može prouzrokovati fitotoksičnost na listovima vinove loze. Zato ova prskanja treba izvesti po izuzetno mirnom vremenu, veoma pažljivo. To se obično primenjuje u vinogradima visokog uzgoja.

Hemijsko tretiranje se može vršiti i u rano proleće pre kretanja vegetacije. Ti herbicidi nepovoljno deluju na klijanje i nicanje korova. Preporučuje se da se ovi herbicidi primenjuju u vinogradima koji su stariji od 4 godine.

Kod nas na tržištu postoji veliki broj registrovanih herbicida za ove namene. Pre primene nekog od herbicida obavezno čitati deklaraciju i uputstvo i pridržavati se propisanih doza i mera opreza.

